

- [2] Литвинова С.Г., Мамута М.С., Рибалко О.О. Моделювання інтерактивних електронних плакатів. Фізико-математична освіта. 2018. Випуск 4(18). С. 96-100.
- [3] Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навч-метод. посіб. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 360 с.
- [4] Буртовий С. В. Електронні засоби навчання – від теорії до практики. Методичний посібник. Кіровоград : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2014. 48 с.
- [5] Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі : навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
- [6] Іващенко М.В., Бикова Т.Б. Особливості використання елементів змішаного навчання в процесі викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти. Фізико-математична освіта. 2018. Випуск 1(15). С. 221-226.
- [7] Зінченко Ю. М., Криворучко І. І., Медведєва М. О. Створення інтерактивних уроків на онлайн-платформі NEARPOD. Міждисциплінарний дискурс: теорія, практика, досвід : зб. наук. пр. Міжнар. науково-практ. конф. Київ, 2021. С. 41–44. [8] Медведєва М.О., Рудницький С.О. Онлайн-сервіс LearningApps.org як засіб реалізації. особистісно орієнтованого навчання студентів математичних дисциплін. Особистісно орієнтоване навчання математики: сьогодні і перспективи: матеріали V Всеукр. наук.-практ.конф., 19–20 листопада 2019 р. Полтава : Астроя, 2019. С. 113–114.

Trainee teacher at computer science and information and communication technologies department

Kovtaniuk Maksym Serhiiovych¹

¹Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

Abstract. Online and offline information services become more wide-spread in different areas of people's life on current stage of the computerization of society. They are one of the cognition's instrument. The modern education's task is the training of teachers, that fluently navigate in global information space. They should master knowledge and skills of searching, information's processing and preservation, using modern computer technologies.

The paper demonstrates the problem of effective usage of interactive technologies, web services, throughout the pedagogic expert's training to professional occupation.

It has been found that the interactive web services' usage let to make the study more personalized within the general education process.

Keywords: web services, online resource, interactive technologies, web resource, interactive module.

УДК 330.101+81'22

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДЛЯ «ЕКОЛОГІЗАЦІЇ» ТЕКСТІВ ПРОФОРІСТАЦІЙНИХ ВІДЕОРОЛІКІВ

Кузьміна А.І.¹

¹*аспірантка кафедри інформаційних управляючих систем та технологій, Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, Україна
alistiklenovo@gmail.com*

Анотація. Розвідку присвячено розгляду інформаційно-комунікаційних технологій як інструментів «екологізації» текстів профорієнтаційних відеороликів. Пояснено сутність та

наголошено на зв'язках між поняттями «інформаційно-комунікаційні технології», «вплив», «профорієнтаційний відеоролик». Запропоновано модель застосування ІКТ для редукування патогенного (руйнівного) впливу текстів профорієнтаційних відеороликів.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, вплив, засіб впливу, метод впливу, профорієнтація, профорієнтаційний відеоролик.

За визначенням О. Жук, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) представляють собою «сукупність методів, засобів і прийомів, що використовуються для добору, опрацювання, зберігання, подання, передавання різноманітних даних і матеріалів, необхідних для підвищення ефективності різних видів діяльності» [1]. Однак пріоритетним напрямом для впровадження та апробації до сьогодні залишається сфера освіти «у зв'язку з відсутністю не тільки методичної бази їхнього використання, а й методології розробки ІКТ для освіти, що примушує педагога на практиці орієнтуватися лише на власний досвід і вміння емпірично шукати шляхи ефективного застосування інформаційних технологій» [2, с. 15], хоч у цьому руслі вже зроблено чимало. Зокрема проінспектовано механізми комп'ютерно-орієнтованого (Е. Драган, І. Капустян) і хмарно-орієнтованого (Т. Вакалюк, С. Литвинова, М. Шишкіна) навчання, сформульовано методичні рекомендації щодо застосування дистанційних технологій у навчальному процесі, а також мережних (Т. Вдовичин), Wiki- (Л. Варченко-Троценко), мультимедійних (В. Коваленко), програмно-імітаційних (Д. Антонюк) технологій. Не опиняються поза горизонтом наукової зацікавленості й технології віртуалізації (О. Головня), ігрові стимулятори (В. Концедайло), а також різноманітні системи типу DSspace (О. Олексюк) та Delphi (С. Петренко) тощо, що тестуються одночасно як засоби формування ІКТ-компетенцій працівників сфери освіти та інструменти реалізації чималої кількості потреб освіти. Проте варто відзначити, що численні експериментальні зондування окресленого питання стосуються здебільшого навчального процесу, що передбачає оволодіння певними компетенціями, залишаючи поза увагою особливості застосування ІКТ у профорієнтаційній діяльності освітян, що також належить до векторів їхньої роботи. Саме це й указує на актуальність нашої розвідки, що також употужнюється через фокусування на ще невирішеному в науці питанні доцільності використання ІКТ як інструментів для «екологізації» текстів профорієнтаційних відеороликів, що пропонуються для перегляду українським школярам 10–11 класів.

В «Енциклопедії освіти» за редакцією В. Кременя професійна орієнтація, або профорієнтація трактується в такий спосіб: «комплексна науково обґрунтована система практичних методів і засобів впливу на особистість із метою забезпечення самостійного й усвідомленого вибору професії, її освоєння та здійснення професійної діяльності на основі врахування індивідуально психологічних властивостей людини і потреб ринку праці в кадрах» [3]. Повністю погоджуючись із запропонованою дефініцією, все ж дозволимо собі зробити певні уточнення. На нашу думку, поняття «засіб впливу» тяжіє до термінологічного апарату лінгвістики, оскільки, як стверджує О. Щербак, «основним засобом впливу вважається слово, підкріплене невербальними елементами» [4, с. 45]. Своєю чергою, поняття «метод впливу» ми зараховуємо до кола міждисциплінарних і вважаємо, що ІКТ цілком можуть слугувати його гіпоніміями складниками насамперед у царині комп'ютерних наук. Крім цього, припускаємо, що ІКТ доцільно розглядати як інструменти для «екологізації» текстів профорієнтаційних відеороликів, тобто як інструменти, що редукують патогенність вербального ряду короткометражного кінопродукту (про патогенний вплив детальніше див. у працях Б. Потятиника [5] і Т. Ковалевської [6]). Доведемо зазначену гіпотезу.

Профорієнтаційний відеоролик є одним із продуктів кінодискурсу, маючи з ним однаковий набір структурних елементів (див. праці W. Buckland, A. Redei, N. Schmidt, P. Wollen, A. Newton), хоч функційно пов'язаний із рекламним дискурсом. Для створення профорієнтаційних відеороликів вітчизняні розробники вдаються до т. зв. копіювання рекламних фраз (Пор.: *Педагогічний факультет чекає саме на Вас* (профорієнтаційний ролик ЛНУ імені

І. Франка) та *Затишне та якісне житло чекає саме на Вас* (реклама компанії «УкрБуд»)), у яких убудовано як сугестійні, так і маніпулятивні механізми. Також доречно з цією метою використовувати й різноманітні ІКТ, до яких належать 1) електронні підручники, комп'ютерні тренажери; 2) мультимедійне обладнання; 3) соціальні Інтернет-сервіси; 4) бібліотечні Інтернет-ресурси; 5) хмарні сховища даних; 6) мережеві екрани, фаєрволи; 7) довідкові системи; 8) вебанімації; 9) технології HTML, JavaScript тощо (детальніше див. у [7]), хоч найпопулярнішими серед розробників виявляються останні два, оскільки вони найефективніше «використовуються для структурування вербальної інформації, динамізують її подання та створюють ефект власної фіксації необхідної інформації» [8, с. 275]. Проте до сьогодні ІКТ розглядаються як елементи «прикрашання» та «полегшення сприйняття» вербальної інформації, попри те, що вони мають неабиякий потенціал у редукуванні патогенного та маніпулятивного впливу. У зв'язку з цим ми пропонуємо модель застосування ІКТ у профорієнтаційній діяльності вишів, зокрема під час створення відповідних відеороликів (див. схему 1). Додамо, що Державною службою зайнятості України створено 20 анімаційних відеороликів профорієнтаційного спрямування, які відповідно до висновку Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення мають формат соціальної реклами. Метою роликів є спонукання учнів шкіл та випускників до вивчення своєї майбутньої професії. Кожна серія – це розповідь про професію, яка має попит на вітчизняному ринку праці сьогодні та матиме його в найближчому майбутньому. Відеоролики можна побачити на офіційному каналі ДСЗ у відеохостингу YouTube.

Схема 1. Модель застосування ІКТ для екологізації текстів профорієнтаційних відеороликів

Отже, процес перегляду профорієнтаційних роликів повинен бути скерований на визначення ставлення учнів до професій, формування усвідомлення ними важливості вибору фаху для майбутнього життя. Це значно впливає на формування у старшокласників чіткої мотивації у процесі вибору ними майбутньої професії, поліпшує сприймання та засвоєння учнями старшої школи відомостей профорієнтаційного змісту з урахуваннями вікових та індивідуальних особливостей, рівня їхніх здібностей, нахилів та вподобань. За допомогою правильного подання текстового контенту профорієнтаційних відеороликів із наявними маркерами сугестії, проте без маніпулювання, можна залучити до здобуття вищої освіти чималу кількість осіб без завдання їм психологічної шкоди. Тому використання ІКТ для реалізації цієї задачі потребує два етапи редагування (мовного й технічного), а також тестування в експериментальних групах.

ЛІТЕРАТУРА

[1] Жук О. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні економіки.
URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Zhuk_PROCEEDING-IES-2016.pdf

[2] Глущенко Г. М. Стан і перспективи запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес системи професійно-технічної освіти. *Комп'ютер у шк. та сім'ї*. 2012. № 1. С. 15–16.

[3] Енциклопедія освіти / голов. ред. В. Г. Кремень ; Акад. пед. наук України. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

[4] Щербак О. В. Впливова динаміка лінгвосеміотичних кодів у рекламному дискурсі : дис. канд. філол. наук. Одеса, 2018. 289 с.

[5] Потятиник Б. В. Патогенний текст у масовій комунікації: ідентифікація, типологія, нейтралізація : дис... д-ра філол. наук : 10.01.08. Львів, 1996. 349 с.

[6] Ковалевська Т. Ю. Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування. Одеса : Астропринт, 2008. 324 с.

[7] Швачич Г. Г., Толстой В. В., Петречук Л. М., Іващенко Ю. С., Гуляєва О. А., Соболенко О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології : Навчальний посібник. Дніпро : НМетАУ, 2017. 230 с.

[8] Щербак О. В. Лінгвосеміотичні коди в дискурсі української комерційної телереклами: виміри впливу : монографія / Олена Щербак ; за ред. Т. Ю. Ковалевської. Львів-Торунь : Liha-Pres, 2021. 342 с.

Information and communication technologies as a tool for "Ecologization" of texts of vocational videos

Kuzmina A.I.¹

¹Admiral Makarov National University of Shipbuilding Mykolayiv, Ukraine

Abstract. The investigation is devoted to the consideration of information and communication technologies as tools for "ecologization" the texts of career guidance videos. It is explained the essence and the connections between the concepts of "information and communication technologies", "influence", "career guidance video". A model of ICT application for reducing the pathogenic (destructive) influence of career guidance videos is proposed.

Key words: information and communication technologies, influence, means of influence, method of influence, vocational guidance, vocational guidance video.

УДК 004.773.7:378.091.313

ОНЛАЙН-СЕРВІСИ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Медведєва М.О.¹, Криворучко І.І.²

¹кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри інформатики
і інформаційно-комунікаційних технологій Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини, м. Умань, Україна

m.o.medvedeva@udpu.edu.ua

²викладач-стажист кафедри інформатики і інформаційно-комунікаційних технологій
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, м. Умань, Україна
krivoruchkoi43@udpu.edu.ua

Анотація: у статті запропоновано найпопулярніші онлайн-сервіси та онлайн-платформи для реалізації проєктного навчання в умовах пандемії. Відзначено, що платформи для дистанційного навчання, сервіси відеотелефонного зв'язку, онлайн-сервіси для обміну інформацією, віртуальні інтерактивні дошки, ресурси для створення спільних документів, презентацій, ментальних мап, інтерактивних завдань і опитувань та інтерактивні симуляції дають